

Semmelweis Egyetem, Fogpótlástani Klinika, Budapest

Megemlékezés Huszár György (1911–2002) és Berényi Béla (1911–2005) születésének századik évfordulóján

DR. KÓBOR ANDRÁS

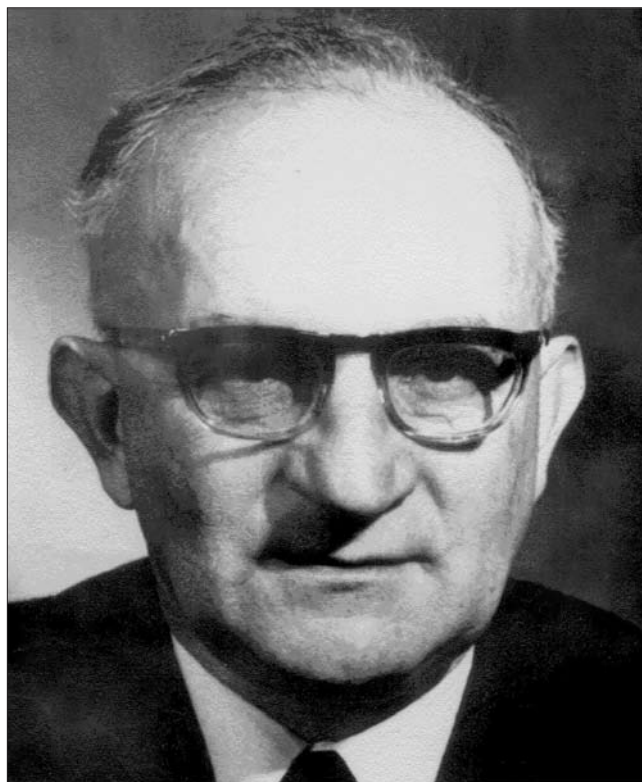
100 éve született Huszár György és Berényi Béla, a Fogorvostudományi Kar két kiemelkedő tanára. Huszár a protetika, a fém- és anyagtan, a geroprotetika, az orvostörténet, míg Berényi a szájsebészeti traumatológia, nyálmirigydaganatok terápiájának elismert kutatója és oktatója volt. Számos tankönyv és közlemény szerzői, nemzetközileg elismert tudósok, akik több hazai és nemzetközi társaság tagjai, szaklapok szerkesztői voltak.

Kulcsszavak: a budapesti Fogorvostudományi Kar tanárai; protetika, fém- és anyagtan, gerontológia, orvostörténet, szájsebészeti traumatológia tanárai; kutatás-oktatás-tudományos tevékenység; tudományos fokozatok; társasági tagság; szerkesztőbizottsági tagság; kitüntetések

100 évvel ezelőtt, 1911-ben született a magyar fogászat és fogorvosképzés két meghatározó személyisége: Huszár György és Berényi Béla professzor.

Huszár György a 20. század kiemelkedő fogorvos tanára, kutatója, orvostörténésze. 1911. október 1-jén született Budapesten (1. kép). Édesapja Hirsch Marcell fogtechnikus, majd vizsgázott fogász volt. Általános iskolai tanulmányait Budapesten végezte. A budapesti Madách Imre Gimnáziumban szerzett érettségijét követően 1929-ben felvételt nyert a Kolozsvárról Szegedre menekített Ferenc József Tudományegyetem Orvosi Karára. Már hallgató korában érdeklődést mutatott a tudományos kutatás iránt, az egyetem Kiss Ferenc professzor által vezetett Anatómiai Intézetének antropológiai osztályán tevékenykedett. Az 1935-ben történt orvossá avatása után még egy évet ebben az intézetben dolgozott gyakornokként, munkájának eredménye több embertani tárgyú közlemény [7, 31, 33.].

1937-ben felvételt nyert a Máthé Dénes vezette budapesti Stomatológiai Klinikára, ahol két év tanulmányi idő után fogszakorvosi képesítést szerzett. 1940-től három évig az István Kórházban akkor megnyitott fogbeteg osztályon dolgozott, Balogh Károly irányítása alatt. 1945. március 1-jétől ismét a Pázmány Péter Tudományegyetem Orvosi Karának alkalmazásában, az akkor már Balogh Károly vezette Stomatológiai Klinikán találjuk. Nagy lelkesedéssel vette ki részét mind a Protetikai Osztály, mind a klinika életének számos feladatából. A betegellátás mellett elvállalta annak a három kiadványnak a gondozását – Máthé Dénes Emlékkönyv

1. kép. Huszár György 1970 körül

(1945), Salamon Henrik Emlékkönyv (1946) és az Árkövy József Emlékkönyv (1947) –, melyek a tudomá-

Érkezett: 2011. február 1.

Elfogadva: 2011. március 4.

nyos közlemények gyűjteményeként értékelhető művek. A tudományos eredmények közkinccsé tételében más területen is kiemelkedő munkát végzett. A II. világháború miatt az 1908-ban indult *Fogorvosi Szemle* 1944 és 1946 közt nem jelenhetett meg. Az 1947-es újrainduláskor mint a lap társszerkesztője vállalt felelősségteljes munkát, később a lap felelős szerkesztője lett még nyugdíjba vonulását követően is.

A Pázmány Péter Tudományegyetem utódjából, az Eötvös Lóránt Tudományegyetemből 1951-ben új egyetem vált ki, a Budapesti Orvostudományi Egyetem (BOTE). Ezen új intézmény azonban nem vette át őt oktatói munkatársai közé, emiatt másfél éven keresztül iskolafogorvosi feladatokat látott el. Ezen gyakorlati ismereteit 1954-ben megjelent könyvben foglalta össze.

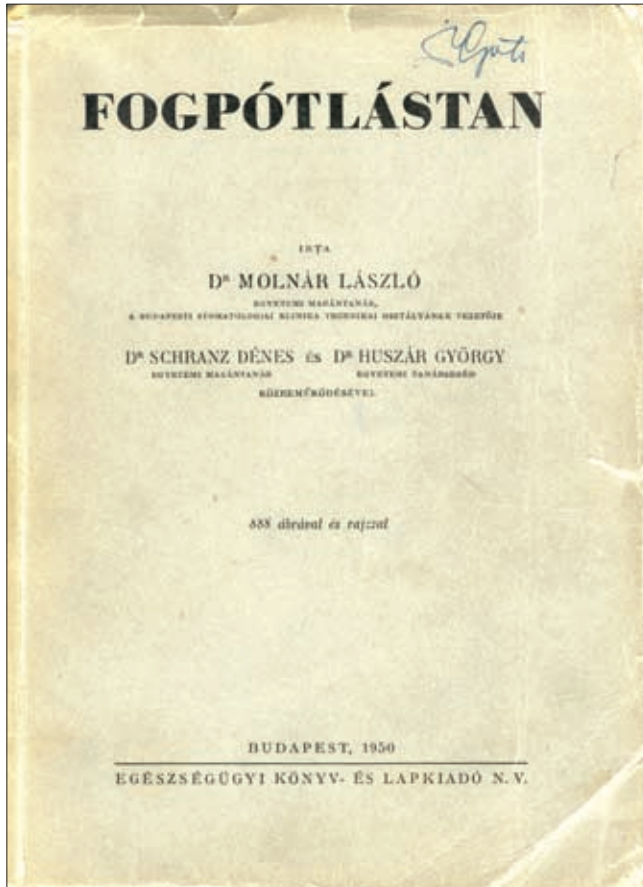
A BOTE-n 1952-ben, a társadalmi változásokat követő egészségügyi ellátási szükségletek jelentős megnövekedése (térítésmentes fogászati ellátás a társadalom egésze számára) miatt új típusú, önálló fogorvosképzés indult. Az új oktatási forma szakemberigénye következtében Huszár Györgyöt 1953-tól ismét az egyetem oktatói közt találjuk. A fogászati fém- és anyagtan tanáraként vállalt feladatot, melyet akkor a 3. szemeszterben, heti egy órában adott elő. Előadásainak anyaga egyetemi jegyzet formájában [9], több kiadást megélve (1953, 1955, 1958), is megjelent. Feladatkörét *Földvári Imre* beosztottjaként látta el, aki akkor a Propedeutikai Tanlaboratórium vezetője volt. A Tanlaborban, mely

1952-es létrehozása óta az I. sz. Patológiai Intézet magasföldszintjén működött (a valamikori Anatómiai Mútéttan helyiségeiben) külön szoba állt az anyagtan (fémteni) vizsgálatok rendelkezésére. A laboratórium fő műszere egy a Magyar Tudományos Akadémiától tartós kölcsönbe kapott fémmikroszkóp volt. A fogászati fém- és anyagtan, mint önálló tárgy sorsa az 1961/62-es tanévben bevezetett oktatási reform áldozatává vált. A tárgyak összevonása következtében a fogpótlástani technológia tárgykörbe került, ezen belül azonban a tudományterület megőrizte önállóságát, előadója továbbra is Huszár volt.

Antropológiai ismereteire építve a fogpótlástani technológián belül új tudományág, az odontológia oktatását is elkezdte, a témából 1969-ben egyetemi jegyzetet is írt [10]. Sokirányú érdeklődését és oktatni vágyását az általa az 1958/59-es tanévben a szabadon választható tárgyak közé sorolt „A fogászat története” című kurzus is megmutatta, melynek sikerességét bizonyítja, hogy ugyancsak húsz évvel később, de részévé vált a társadalomorvostan nevű kötelező tantárgynak.

Oktató tevékenységével kapcsolatban meg kell említenünk a Földvári Imre kezdeményezésére elindított, fogtechnikusok részére szóló szakmai továbbképzésen való aktív részvételét is.

Huszár György tudományos pályája is irigylésre méltó. 1955-ben pályázat alapján (a Karról többen pályázat nélkül, „életművükre” való tekintettel) docensi kineve-

2–3. kép. Huszár György részvételével írt könyvek

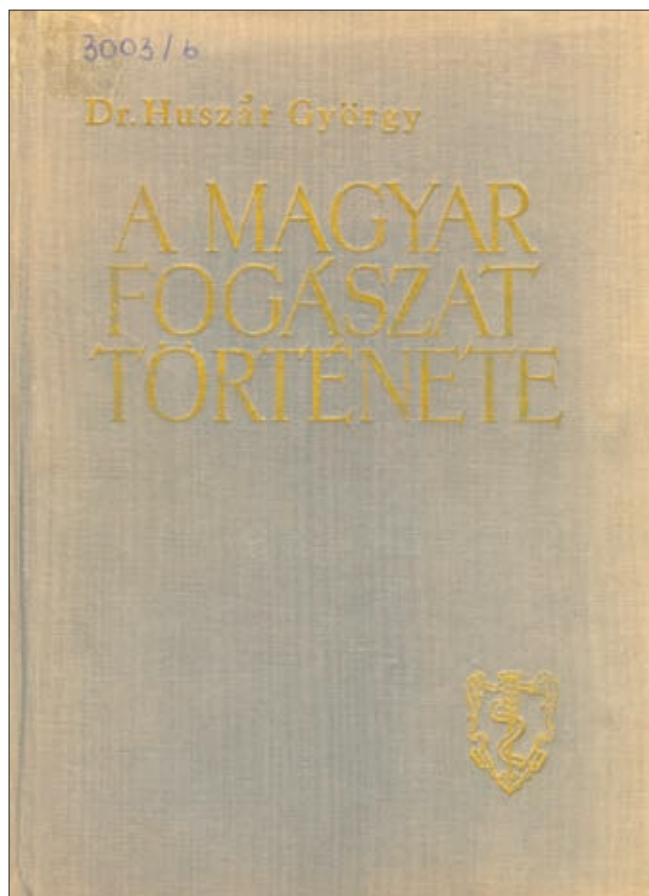
zést nyert. Ennek előzménye többek közt azok a tankönyvek, melyek megírásában tevőlegesen vett részt.

A sort az 1950-ben kiadott, *Molnár Lászlóval és Schranz Dénessel* közösen írt *Fogpótlástan* [28] című könyv kezdte (2–3. kép). A mű sikerét, nemzetközi elismerését bizonyítja, hogy 1952-ben szlovák nyelven is kiadták [29]. A következő nagy terjedelmű szakmai kiadvány, melynek megírásában részt vett: a *Gyermekfogászat, Fogszabályozás, Iskola fogászat* [30]. A megjelenés éve 1952, társszerzői *Oravec Pál, Varga István* és *Schranz Dénes* voltak. Még az oktatási reform megvalósítása előtt, de azt előre vetítve jelent meg 1959-ben *A fogpótlás technológiája* [6] című mű, melyet *Földvári Imrével* közösen írtak. A mű hűen tükrözi a kettőjük közötti munkamegosztást (anyagtan-odontotechnika). Ez a könyv szolgált szinte változatlan formában hosszú évtizedekig – sőt jelentős része újabb tankönyvekbe beemelve még tovább is – a fogorvostan-hallgatók propedeutikai tanulmányainak alapjául. Az 1959-ben a Karon megalakult új klinikák közül természetesen a Fogpótlástani Klinika állományába került. Huszár – klinikai gyógyító tevékenységét tekintve – protetikus volt, annak egy speciális szakterületén kiemelkedőt alkotott. Ez a szakterület az idős páciensek fogpótlástani ellátása és gondozása volt. Ismereteit, tapasztalatait 1962-ben a *Gerostomatologie* [1] című, *Balogh Károllyal, Molnár Lászlóval és Schranz Dénessel* közösen írt, német nyelven megjelent műben tette közzé. Mindennapi ok-

tató, gyógyító tevékenysége mellett – Földvári nyugalomba vonulását követően 1968-tól a Tanlaboratórium vezetője – tudományos tevékenysége ebben az időben a fogorvostörténet területén mutatkozott meg. Ezen munkálkodása eredményeként „A magyar fogászat története a XIX. században” címmel benyújtott kandidátusi értekezését 1960-ban sikerrel védte meg, s nyerte el a címet. A kandidátusi értekezés szolgált alapjául az Országos Orvostörténeti Könyvtár kiadásában 1965-ben megjelent könyvének (4. kép), mely a *Magyar fogászat története* [8] címet kapta. Még ugyanebben az évben szintén társszerzője volt a *Fog- és szájbetegségek megelőzése* [2] című könyvnek, *Balogh Károly* és *Sugár László* oldalán.

1977-ben nyugállományba vonult, utóda a Tanlaboratórium élén tanítványa, *Götz György* lett. Nyugdíjas idejét egyrészt a Fogpótlástani Klinika szaktanácsadójaként, másrészt a Gerontológiai Központ munkatársaként, s végül, de nem utolsósorban tudományos kutatóként hasznosította. Nyugdíjba vonulásának évében nyújtotta be a Magyar Tudományos Akadémiára akadémiai doktori értekezését, melynek címe „A fogkopás vizsgálatának újabb módszerei és ezek alapján végzett összehasonlító értékelések eredményei”. A dolgot a bírálók egyhangú támogatásával fogadták el, s ezzel Huszár a kevés számú akadémiai doktori címmel rendelkező fogorvosok sorába emelkedett. (Előtte ezt a címet csupán hat fogorvos mondhatta magának.) Az értekezésben általa kidolgozott index még ma is használatos a fogkopás mértékének meghatározásakor. Kutatásainak másik – ebben az időben számos közleményt eredményező – iránya az orvostörténelem, azon belül a magyar fogorvostörténelem. Ekkor születtek sorban a nagy elődökről szóló, alapos irodalmi és levéltári feltárást igénylő cikkei. Többek közt *Körmöczy Zoltán, Madzsar József, Morelli Gusztáv, Abonyi József, Simon Béla, a Zsigmondy testvérek, Károlyi Mór, Kemény Imre, Iszlai József* és *Balogh Károly* életútjáról és tevékenységéről szerezhetünk információkat írásából. Történelmi ismertető szoltak a fogászati prevenció magyar úttörőiről, a fővárosi gyermekfogászat múltjáról, a fogorvos magántanárokról, a Magyar Fogorvos Egyesületről, a fogszabályozás magyar úttörőiről és a Federation Dentaire Internationale-ről [11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24.].

Orvostörténeti ismereteit nemcsak írásban, hanem szóban is terjesztette. A Magyar Orvostörténeti Társaság tagja, majd megválasztása után annak alelnöke volt (ebben az időben a Társaság vezetője néhai Antall József, a Magyar Köztársaság későbbi miniszterelnöke). Előadásait egyéni humorral, a történelmi adatok pontos idézésével, a tények többoldalú megvilágításával tartotta. Nem csak a szakemberek, de e témában laikusnak tekinthetők is nagy előszeretettel hallgatták őt. Ennek jele, hogy úgy itthon, mint külföldön is nagy elismerésnek örvendett, többször kérték fel meghívott előadóként. Tagja volt a Magyar Tudományos

4. kép. Huszár György orvostörténeti műve

Akadémia orvostörténeti albizottságának és a FDI orvostörténeti bizottságának is. Ez irányú tevékenységét a Magyar Orvostörténeti Társaság legmagasabb kitüntetésével, a *Weszprémi István Emlékéremmel* ismerték el 1979-ben. A Kar irodalmi munkásságáért előbb 1978-ban *Balogh Károly Emlékéremmel*, majd életművéért 1993-ban *Árkövy József Emlékéremmel* jutalmazta.

A Kar 1978-ban címzetes egyetemi tanári címre való felterjesztését kezdeményezte, melyet az Egyetemi Tanács is támogatott. Az egészségügyi miniszter azonban a javaslatot egy, bár jogilag helytálló, de ma már hihetetlen okkal elutasította. (Abban az időben a hatályos jogszabályok az egyetemi tanári és a címzetes egyetemi tanári kinevezések odaítélését a magánorvosi gyakorlat megszüntetésével kapcsolták össze. Természetesen már az akkori időkre is jellemző volt a kiskapuk keresése, pórul azok jártak, akik jogkövető magatartást tanúsítottak.) A cím odaítélésére (az elutasítás okaként szolgáló magánorvosi gyakorlat megszüntetése után) így csupán 1982-ben került sor. A Fogpótlástani Klinika 1975-ben kinevezett igazgatója az új, *Bevezetés a fogpótlástanba* [5] című tankönyv megírásakor társszerzőnek kérte fel. A könyv 1979-ben jelent meg.

Halála előtti utolsó éveit súlyos mozgásszervi nehézségek miatt otthonában töltötte. De a világtól nem szakadt el, noha egyre kevesebben keresték, hívták. Szelleme az utolsó pillanatig friss maradt, további terveket szőtt. Fél évvel 90. születésnapját követően 2002 Húsvétján csendesen eltávozott közülünk [25, 26]. Munkájának gyümölcseit azonban ránk hagyta. A Kar alapító tagjaként számos tanítványt nevelt, hallgatók ezreit oktatta. Közleményeinek száma a kétszázhoz közelített. Tankönyvei, szakkönyvei ismertté tették nevét, tudományos eredményeire ma is hivatkoznak.

1911. októberében született Berényi Béla is (5. kép). Debrecenben, orvos családban látta meg a napvilágot. Alap- és középfokú tanulmányait követően a Debreceni Magyar Királyi Tisza István Tudományegyetemen folytatott orvosi tanulmányokat, melynek eredményeként 1935-ben orvosdoktorrá avatták. Az akkori politikai viszonyok (1920. évi I. zsidótörvény) miatt azonban nem pályázhatott magyarországi állásra, s ezért Bécsben keresett magának munkát. 1935–1936 között a Rudolfsplatz II. számú sebészeti osztályán dolgozott, majd ezt követően a magyarok számára nagy jelentőségű bécsi Fogászati Klinika (a *Carabelli által alapított klinikának számos magyar hallgatója volt, pl. Nedelko, Zsigmondy*) sebészeti részlegén és a bécsi Poliklinika fogszabályozási osztályán vállalt munkát. Ausztria német megszállását megelőzően, 1938-ban hazatért és az Apponyi Poliklinika Simon Béla vezette fogászati osztályán helyezkedett el. 1939-ben sikeres szakvizsgát tett fogászatból. A magyarországi politikai helyzet további változásainak következtében (1938. évi II. zsidótörvény) állását elvesztette, 1942-ig csupán magánrendelőjében dolgozott. 1942-ben munkaszolgálatra rendelték, melyet a nagybányai Állami Kórház sebészetén kellett tel-

jesíteni. 1944-ben Lesencetomajra vezényelték, ahol körzeti orvosi feladatokat látott el.

A szovjet csapatok bevonulását követően Budafokra került, ahol részben a polgári lakosság, részben a hadsereg tagjainak gyógykezelésével bízták meg. 1945 tavaszától ismét szájsebészként dolgozik egyrészt a Nemzeti Segély, másrészt az Újságírók Egyesülete alkalmazásában. Ezt követően rövid ideig a Péterfy Sándor utcai Rendelőintézet fogászati röntgenosztályát, majd 1949-től hivatásos katonai pályára lépve a Magyar Néphadsereg Fővárosi I. kerületi Parancsnokság fogászati osztályát vezette. 1949. szeptember 1-jével kinevezték a Központi Katonai Kórház szájsebészeti osztályának vezetőjévé és egyidejűleg rábízták az országos stomatológus főorvosi funkciót is. 1950-ben szakorvosi képesítést szerzett sebészetből.

5. kép. Berényi Béla 1960 körül

A koreai háború kirobbanását követően 1953 és 1954 között a magyar egészségügyi csoport tagjaként, majd vezetőjeként Koreában dolgozott katonasebészként. Ezen munkája elismeréseként a *Koreai Állami Zászlórend* kitüntetésben részesült. Hazatérését követően az 1951-ben alapított Központi Stomatológiai Intézetben nyert osztályvezető főorvosi megbízást. Az 1952-ben megindult önálló fogorvosképzés szakmai támogató-

sára való tekintettel 1956 áprilisában már a Budapesti Orvostudományi Egyetem Fogászati Klinikáján találjuk, ahol adjunktusként megszervezte a szájszabészeti traumatológiai osztályt, melynek 1957-től docensi kinevezéssel vezetője lesz. 1961-ben elnyerte az orvostudományok kandidátusa címet.

A kor furcsasága, hogy 1962-ben kinevezik a Közpon-ti Stomatológiai Intézet igazgatójává, de egyetemi állását is megtarthatta. Az egyetemi oktató-gyógyító tevékenységhez való vonzódását mutatja azonban, hogy amikor az akkor már Stomatológiai nevet viselő klinikán megürült a klinikaigazgatói állás (Balogh Károly 1966-os nyugdíjba vonulását követően *Skaloud Ferenc* látta el az igazgatói feladatokat), azt megpályázva, 1967 júliusától a klinika igazgatója lett. Az igazgatói kinevezéssel egyidejűleg elnyerte az egyetemi tanári címet is. Az akkori

6. kép. Berényi Béla tankönyve

szakmapolitikai viszonyokat mutatja az a ma már nehezen értelmezhető helyzet, hogy ezen feladata mellett 1968–1969 között a Fogpótlástani Klinika megbízott igazgatói feladatait is ellátta, az új igazgató (Schrantz Dénes) kinevezéséig [27].

Tudományos-gyógyító tevékenységének területe elsősorban a szájszabészeti traumatológia volt, de számos

eredményt ért el az ortodontiai műtétek, valamint a nyálmirigy daganatok terápiájának területén is.

Számos irodalmi alkotása közül kiemelkedik az általános orvosok számára írott, és 1969-ben megjelent *Gyakorló orvos fogászata* [3] című munkája, valamint a szintén ebben az évben Lipcsében kiadott *Traumatologie im Kiefer-Gesichts-Bereich* című könyv, melyben társszerző volt. Nevéhez fűződik az 1976-ban megjelent *Szájszabészet* című tankönyv is. [4]. Az orvosoknak írt könyvek mellett társszerzője volt a fogászati asszisztensek tankönyvének is [34].

Tudományos-szakmai teljesítményének elismerése volt, hogy több nemzetközi társaság és folyóirat-szerkesztőség választotta be tagjai sorába. Így tagja volt az International Association of Oral Surgery vezetőségének és oktatási bizottságának, valamint tiszteletbeli tagja a Kieferchirurgische Gesellschaft der DDR-nek. Szerkesztőbizottsági feladatokat látott el a *Journal of Oral Surgery* és az *Acta Chirurgica Maxillofacialis*nál.

Egyetemi tanári, intézetigazgatói feladatai mellett szívesen vett részt a Fogorvostudományi Kar közéletében is. Ennek eredményeként 1969 szeptemberében a Kar dékánjának választották. Ezen feladatát 1975 szeptemberéig látta el. Ezen időszak a politikának a fogorvosképzéssel kapcsolatos fokozott elvárásainak az időszaka. A mind nagyobb számú végzős hallgató mielőbbi kibocsátásának igénye eredményezte a rövidített képzés átmeneti bevezetését is. Mindezek mellett Berényi dékánysága alatt kezdődött meg a párhuzamosságok elkerülése érdekében a tananyag tantárgyak közötti egyeztetése, valamint a curriculum megújítása. Ekkor került sor az intézetvezetők második generációjának (*Schrantz Dénes, Bánóczy Jolán, Tóth Pál*) színre lépésére is.

Az országos szakmai közéletet jelentő Fogorvos Szakcsoport 1966-os megszűnését követően az új szakmai szervezet az ő javaslatára vette fel a Magyar Fogorvosok Egyesülete nevet [22]

Szakmai tevékenységének elismeréseként Munka Érdemrendet, Kiváló Orvos kitüntetését, az MFE *Balogh Károly-émlékérmét* kapta, míg az egyetemi kitüntetései közül az *Árkövy-émlékérem* és jutalomdíj említhető, melyet 1975-ben vehetett át.

Irodalom

- BALOGH K, MOLNÁR L, SCHRANZ D, HUSZÁR GY: *Gerostomatologie*. Akadémiai Kiadó–J. A. Barth, Budapest–Leipzig, 1962.
- BALOGH K, HUSZÁR GY, SUGÁR L: *Fog- és szájszabészeti betegségek megelőzése*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1965.
- BERÉNYI B: *A gyakorló orvos fogászata*. Medicina, Budapest, 1969.
- BERÉNYI B: *Szájszabészet*. Medicina, Budapest, 1976.
- FÁBIÁN T, HUSZÁR GY, GÖTZ GY: *Bevezetés a fogpótlásba*. Medicina, Budapest, 1979.
- FÖLDVÁRI I, HUSZÁR GY: *A fogpótlás technológiája*. Medicina, Budapest, 1959.
- HUSZÁR GY: Tetoválások előfordulása hazai bűnözőknél. *Népünk és nyelvünk* 1932/4. 198–199.
- HUSZÁR GY: *A magyar fogászat története*. Orsz. Orvostörténeti Könyvtár, Budapest, 1965.

9. HUSZÁR Gy: *Fogászati fémtan és anyagismeret*. BOTE, Budapest, 1953.
10. HUSZÁR Gy: *Odontológia*. BOTE, Budapest, 1969.
11. HUSZÁR Gy: Körmöczy Zoltán. *Fogorv Szle* 1977, 70; 302–304.
12. HUSZÁR Gy: Madzsar József szerepe a magyar stomatológiában. *Fogorv Szle* 1977, 70; 181–183.
13. HUSZÁR Gy: Morelli Gusztáv. *Orvosi Hetilap* 1978, 199; 3203–3207.
14. HUSZÁR Gy: Abonyi József. *Fogorv Szle* 1980, 73; 187–191.
15. HUSZÁR Gy: Emlékezés Simon Béla professzorra. *Fogorv Szle* 1982, 76; 151–155.
16. HUSZÁR Gy: A fogászati prevenció magyar úttörői. *Fogorv Szle* 1986, 79; 38–40.
17. HUSZÁR Gy: A fővárosi gyermekfogászat története. *Fogorv Szle* 1988, 81; 119–123.
18. HUSZÁR Gy: Zsigmondy Adolf és Zsigmondy Ottó élete és munkásságuk jelentősége a fogászat történetében. *Fogorv Szle* 1989, 82; 357–363.
19. HUSZÁR Gy: Károlyi Mór. *Orvosi Hetilap* 1990, 131; 2885–2887.
20. HUSZÁR Gy: Kemény Imre (1891–1974). *Fogorv Szle* 1992, 85; 1–5.
21. HUSZÁR Gy: Iszlai József. *Fogorv Szle* 1992, 85; 227–233.
22. HUSZÁR Gy: A Magyar Fogorvosok Egyesületének története. *Fogorv Szle* 1993, 86; 149–164.
23. HUSZÁR Gy: Fogorvos magántanárok. *Fogorv Szle* 1993, 86; 375–378.
24. HUSZÁR Gy: A fogsabályozás magyar úttörői. *Fogsabályozás* 1994, 1; 5–11.
25. KÓBOR A: Dr. Huszár György címzetes egyetemi tanár 90 éves. *Fogorv Szle* 2001, 94; 213.
26. KÓBOR A: Elhunyt dr. Huszár György címzetes egyetemi tanár. *Fogorv Szle* 2002, 95; 91.
27. KÓBOR A: Az önálló fogorvosképzés kialakulásának története Budapesten. In *Ötven éves a Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Kara*. SE FOK, Budapest, 2005.
28. MOLNÁR L, SCHRANZ D, HUSZÁR Gy: *Fogpótlástan*. Egészségügyi Könyvkiadó, Budapest, 1950.
29. MOLNÁR L, SCHRANZ D, HUSZÁR Gy: *Zubná protetika Slovenskej Akademia*. Bratislava, 1952.
30. ORAVECZ P, VARGA I, SCHRANZ D, HUSZÁR Gy: *Gyermekfogászat, Fogsabályozás, Iskola fogászat*. Egészségügyi Kiadó, Budapest, 1954.
31. ROSZTÓCZY E, HUSZÁR Gy: Antropológiai vizsgálatok birkózókon *Sportorvos* 1934, 2; 1–6.
32. SIMON T, HUSZÁR Gy: *Bevezetés a társadalomrostanba és az orvostudomány történetébe*. SOTE, Budapest, 1979.
33. SZIRÁKY I, HUSZÁR Gy: Faji vizsgálatok Szeged és környéke lakosságán. *Népünk és nyelvünk* 1933. 5; 95–97.
34. VAMOS I, BERÉNYI B, INOVAY J: *Szájsebészet*. Medicina, Budapest, 1980.

DR. KÓBOR A:

Commemoration

In honour of György Huszár (1911–2002) and Béla Berényi (1911–2005) Centenary of birth

100 years ago two outstanding teachers of the Faculty of Dentistry of the Semmelweis University (Budapest) were born. Dr. Huszár was a prosthodontist, an expert on metal and other dental materials, as well as a geroprosthodontist and medical historian. Professor Berényi was internationally recognized as an expert on salivary gland surgery and also orthognatic surgery. Both of them published several textbooks and many hundreds of scientific papers in Hungarian and in foreign languages. They were internationally recognized scientists, members of several national and international societies, as well as editors of national and international dental journals.

Key words: centenary of birth, two internationally recognized teachers of the Faculty of Dentistry, Semmelweis University, members of editorial boards and societies, dental materials, salivary gland and orthognatic surgery